

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΙΜ. ΖΟΛΑ

Ο ΩΡΑΙΟΣ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

(Το διήγημα αυτό του Ζολά, ανέκδοτο και στην γαλλική ως σήμερα, βρέθηκε τελευταία στα χειρόγραφα του, από τους συγγενείς του. Πρόκειται δὲ νὰ συμπληρωθῆ ἡ ἀπόκλιση τοῦ μεγάλου συγγραφέως, τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται κατ' αὐτὰς τὴν Παρίσι, σὲ πενήντα τόμοις.)

Ὁ Βαλεντίνος εἶταν ἕνα ψηλὸ καλλιγράφι εἰκοσιπέντε χρόνων—μαραγκὸς ἢ δουλειὰ του— τοῦ γεννήθηκε μὲς τὴν καρδιά τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Κι' ὁ πατέρας του κι' ὁ παλλοῦς του εἶτανε μαραγκοί. Μεγάλωσε μὲς τὰ ροκανιδια κι' ἔπαιζε βόλως, ὡς δτου γίνηκε δέκα χρόνων, στὸ πεζοδρομίου τῆς Βασιλῆς, γύρω ἀπὸ τὴν κολόνα τοῦ Ἰουλίου.

Τὸν τελευταῖο καιρὸ κοιμόταν στὴν ὁδὸ Ροκέτ, σὲ μιὰ βωμερη πολυκατοικία, ὅπου εἶχε γιὰ δέκα φράγκα τὸ μῆν', μιὰ τρούπα κατ' ἀπ' τὰ κεραμιδια, πού χωροῦσε ἀκριβῶς ἕνα κρεββάτι καὶ μιὰ καρέκλα· κι' ἄλλα γιὰ ν' ἀνέβη στὸ κρεββάτι του εἶταν ὑποχρεωμένος νὰ διπλώνεται στα δύο, ἂν δὲν ἤθελε νὰ σπάσῃ τὸ κεφάλι του στὸ ντραβάνι.

Κοροῖδισε κι' ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτοῦ του γι' αὐτὸ. Δὲν δεχόταν κανένα στὰ διαμερισμάτῳ του. Γύριζε καὶ κοιμόταν στὶς δέκα τὸ βράδι καὶ ξυνοῦσε ἀπὸ τὶς πέντε τὸ πρωί, χειμῶνα καὶ καλοκαίρι. Ἐλεγε πὼς αὐτὸ τὸν στενοχωροῦσε μονάχα ὅταν ἔκανε καμμιὰ καινούργια γνωριμία, γιὰτὶ δὲν μπορούσε νὰ πάει κυριεὶς στὴν κἀμαρὴ του. Εἶτανε τόσο μικρὴ πού ἂν κοιμόντουσαν δύο μαζί, ὁ ἕνας χωρὶς ἄλλο ἔπρεπε ν' ἀφήσει τὰ πόδια του ἔξω στὶς σκαλες.

Καλὸς διαβολάκος, αὐτὸς ὁ Βαλεντίνος! Δούλευε σκληρὰ, γιὰτὶ εἶτανε νέος ἀκόμα καὶ πίστευε στὴ δουλειά. Ἐκτὸς αὐτοῦ, δὲν εἶταν μὲθυσος, δὲν ἔπαιζε καθόλου καὶ εἶταν λίγο γυναικάς, ἴσως. Οἱ γυναῖκες εἶταν τὸ μεγάλῳ του ἐλάττωμα. Ὅταν τὸ πρωί ἔσπρωγχε τὴ ροκανία του στὸ μαγαζὶ μὲ ἕνα χερὶ σιδερένιο, οἱ συντροφοὶ τὸν πείραζαν καὶ τὸν ρωτοῦσαν ἂν εἶδε τὴ δεσποινίδα Λίτσα. Αὐτὸ τοῦ τὸ λέγαν, γιὰτὶ μιὰ παλιά φιλενάδα τοῦ Βαλεντίνου λεγόταν Λίτσα καὶ γιὰτὶ, τίς μέρες πού ἡ τεμπελιά τὸν βάραινε, συνηθίζε νὰ λέει: «Ἔ, σήμερα δὲ μπορῶ νὰ δουλέψω γιὰτ' εἶδα τὴ Λίτσα χεῖς τὸ βράδι!» Μὲς τὰ μαγαζιὰ τοῦ προαστείου τὸν λέγανε ὠραῖο Βαλεντίνο. Εἶχε ἕνα μεγάλῳ πρόσχαρο κεφάλι μὲ σγουρὰ μαλλιὰ καὶ, ὅταν χόρευε, ἀνασηκῶνε πολλές φορές τὰ μανίκια τῆς μπλουζῆς του, γιὰ νὰναὶ πὸ ἐλευθερος, ὅπως ἔλεγε, μὰ, στ' ἀλήθεια, γιὰ νὰ δείχνει τὰ δυνατὰ του μπράτσια, πού εἶταν ἄσπρα σὰ γυναικίῳ. Τὸν εἶχαν ἀγαπήσει τὰ πὸ ὁμορρα κορίτσια, ἡ ψηλὴ Νυνά, ἡ μικροῦλα Ἀδουσιάνη, ἡ χοιτῆ Ἀντέλα πού δὲν εἶχε παρὰ ἕνα μάτι, ὡς καὶ μιὰ βιβλιοδέτσα ἀπὸ τὸ Μπροντῶ, πού γι' αὐτὴν σκοτώθηκαν δύο στρατιωτικοί. Κάθε βράδι ἔκανε ἕνα γύρο στοὺς χορούς, ἔριχνε μιὰ ματιὰ ἐδῶ, μιὰ ματιὰ ἐκεῖ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δει, ἂν ὑπῆρχαν, στὶς γωνίες, κορίτσια πὸ δὲν τὰ ἤξερε.

Ἐνα βράδι, μπαίνοντα: στὸν *Κήπο τῶν Δουλοιδῶν*, ἕνα κέντρο τῆς ὁδοῦ Σαρὸν, νὰ σοῦ καὶ βλέπει τὴν Κλεμάνς, μι' ἀνθοπώλισσα δεκάξη χρόνων, πού τὰ ὁμορρα ξανθὰ τῆς μαλλιὰ τὸ φρήνηκαν σάν ἕνας ἥλιος ἀναμμένος μέσα στὴ σάλλα. Μονομιὰς φούντωσε γι' αὐτὴ, κι' ὅλο τὸ βράδι, φαινόταν ἐρωτοχυτπημένος. Χόρευε μὲ τὴν μικρὴ καὶ τῆς ἔκανε καὶ τὸ τραπέζι.

Ἐπειτα στὶς ἔντεκα ἡ ὥρα, ὅταν ἡ Κλεμάνς, γύρισε σπίτι τῆς, τὴ συνόδεψε καὶ, φρονικὰ, θέλησε ν' ἀνεβῆ ἀπάνω. Μὰ κείνη τοῦκοψε τὸ βῆχα καθαρὰ κι' ἔστειλε. Μπορεῖ—τοῦπε—νὰ περα-

σε εὐχάριστα μαζί του μιὰ βραδιὰ στὸ χορὸ, μὰ τίποτ' ἄλλο περισσότερο. Καὶ τοῦκλεισε τὴν πόρτα κατὰμουτρα. Ἐκεῖνος τὴν ἄλλη μέρα, μάζεψε διάφορες πληροφορίες γι' αὐτὴ. Ἡ Κλεμάνς εἶχε κι' ἄλλες ἕνα φίλο πού τὴν παρτίσης, ἀφήνοντα καὶ δύο νοίκια ἀπληρώτα στὴν καρπούρα τῆς. Γι' αὐτὸ καὶ κείνη ὀρχίστηκε νὰ ἐκδιηθεῖ ἀπάνω στὸν πρώτο ἄνδρα πού θάκανε τὴν κουταμάρα νὰ τὴν ἀγαπήσει.

Ὅστόσο, τίς ἀκόλουθες ἡμέρες ὁ Β. Βαλεντίνος τὴν περιέμενε στὸ πεζοδρομίου εἶχε τὴν τόλμη μάλιστα ν' ἀνεβῆ στὸ σπίτι τῆς καὶ νὰ τῆς πει μιὰ καλημέρα, καὶ τὴν παρτοκοινοῦσε παντοῦ.

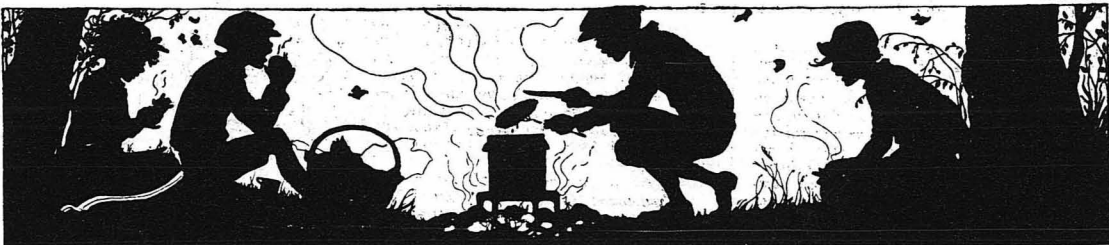
— «Α, τῆς φώναξε κάθε μέρα γελώντας, θὰ δωδοῦμε ἀπόψε; Μὰ κείνη τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ πρόσχαρη φωνή: — «Ὁχι, ὄχι, αἴριο!»

Κάθε Κυριακὴ, τὴ συναντοῦσε στὸν *Κήπο τῶν Δουλοιδῶν*. Ἐκεῖνη βρισκόταν πάντα ἐκεῖ, κ' ὀμιλεῖ ἀπάνωτι στὴν ὀρχήστρα. Δεχόταν εὐχαρίστας τὸ χροσὶ πού τὴν κερνοῦσε, χόρευε μαζί του, μὰ μόλις ἔκανε νὰ τὴ φιλήσει τοῦ ἔκοιταξε ἕνα χαστουκάκι. Κι' ἂν ἀκόμα ἔκεινος τῆς ἔλεγε νὰ πάει μαζί, τοῦ ἀπαντοῦσε μ' ἕνα τόνο πὸ ἄλογικὸ πὼς δὲν ἔκανε καλὰ νὰ τῆς προτεῖναι τέτοια πράγματα πού δὲν τῆς ἄρεσαν. Ἐπὶ ἔξη βδομάδες, περνοῦσαν ἔτσι μὲ γέλια καὶ μ' ἄστεια.

Ὅταν πέρασαν δύο μῆνες, ὁ Βαλεντίνος γίνηκε ἔξαφνα κατσοῦφης. Δὲ μπορούσε πιά νὰ κοιμηθεῖ μὲς στὴν τρούπα του, κατ' ἀπ' τὰ κεραμιδια. Πνιγόταν ἐκεῖ μέσα. Μόλις ἐπλάγιαζε μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχα, ἔβλεπε στὸ σκοτάδι τὸ μουτρακὶ τῆς Κλεμάνς, πού τὰ μαλλιὰ τῆς ἔλαμπαν μὲ μι' ἀγνιβολιὰ σάν τὸν ἥλιου; Τότε, πρῶτος τὸν ἔκανε καὶ στριφογύριζε ὡς τὸ πρωί στὸ κρεββάτι του σὰ σὲ ἀναμμένα κάρβουνα. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα στὴ δουλειά, δὲν ἔκανε τίποτα. Στεκόταν μὲ τὰ μάτια χαμένα, ἐνῶ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ ἔφεταν ἀπ' τὰ χεῖρα του. Οἱ συντροφοὶ τοῦ τοῦ φώναζαν: «Ἐίδες λοιπὸν τὴν δεσποινίδα Λίτσα; Ἄλλοινοῦν! ὄχι, δὲν εἶχε δεῖ τὴ δεσποινίδα Λίτσα. Τρεῖς φορές εἶχε πάει στὴν Κλεμάνς, ἔπεσε στὰ γόνατά τῆς, ἰκετεύοντάς τὴν νὰ τὸν κάνει δικὸ τῆς. Μὰ αὐτὴ τοῦ εἶπε ὄχι, πάντοτε ὄχι, τόσο πού ἔκεινος ἄρχισε νὰ κλαίει σὰ μωρὸ μέσα στὸ δρόμο. Σκεφτόταν νὰ πάει νὰ κοιμηθεῖ μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς, στὸ σκολό ἄτι τῆς, γιὰτὶ τοῦ φαινόταν πὼς θὰ εἶταν καλλίτερα ἐκεῖ, ἀκούγοντα μὲς ἀπ' τὴν χαρμόδεες τὴν ἀνάλαφρη ἀναπνοὴ τῆς. Ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ τοῦ κοριτσιοῦ τοῦ ἀφαιροῦσε ἀπὸ τὸ στόμα τὴν ὀρεξὶ νὰ φάει καὶ νὰ πει.

Ἐτέλος, ἕνα βράδι, ἀνέβηκε στὴν Κλεμάνς καὶ τῆς πρότεινε ἄποτομα νὰ τὴν παντρεθεῖ. Ἐκεῖνη ἔμεινε σασταμένη, μὰ δέχτηκε γρήγορα. Γιατὶ κι' αὐτὴ τὸν ἀγαποῦσε μ' ὅλη τὴν καρδιά μονάχα, εἶχε λάβει πολὺ ὅταν ὁ πρώτος τῆς φίλος τὴν παρτίσης. Μὰ τώρα ὁμως, μὰ κι' εἶτανε νὰ ἐνωθεῖνε γιὰ πάντα, τὸ ἤθελε κι' αὐτὴ πολὺ.

Τὴν ἄλλη μέρα, πῆγαν μαζί στὸ δημαρχεῖο γιὰ νὰ ζητήσουν πληροφορίες. Τὸ πλῆθος τῶν διατυπώσεων τοῦς στενοχώρησε πολὺ. Ἡ Κλεμάνς δὲν ἤξερε πού νὰ βρεῖ τὴν πράξη τῆς ἀποβίσεως τοῦ πατῆρα τῆς. Ὁ Βαλεντίνος πάλι ἔκοιταξε ἀπὸ γοαρῆσι σὲ γοαρῆσι γιὰ νὰ πᾶει ἕνα πιστοποιητικὸ ἀπολύσεως τοῦ ἀπ' τὸ στρατό. Βλέποντα, ὡστόσο, κάθε μέρα. Πῆγαν ν' ἔκαναν τὸν πε-

οίπατό τους στά προχώματα, κ' έτρεχαν σ' όλα τ' πανηγύδια τών περιχώρων. Τό βράδι, όταν έγύριζαν από τους μακρινούς δρόμους τών προαστίων, δέν έλεγαν τίποτε κ' έσφιγγαν γλυκά τ' χέρια τους. 'Η καρδιά τους εΐτανε φουσκωμένη από μι' χαρά που δέν εΐξεραν πώς ν' μιλήσουνε γι' αυτήν. 'Η Κλεμάνς, μι' φορά τραγούδησε στ' Βαλεντίνο, μι' ρομαντίνα, όπου γίνονταν λόγος γιά μι' κορμί σ' ένα μπαλόνι και γιά ένα πρίγκιπα που τής φιλούσε τ' μαλλιά. Κι' ο Βαλεντίνος βρήκε τ' τραγούδι αυτό τόσο όμορφο, ώστε τ' μάτια του μούσκεψαν από δάκρυα.

Όταν τελείωσαν όλες οι διατυπώσεις, ο γάμος τους ορίστηκε γιά ένα Σάββατο. Θά παντρεύοντοσαν ήσυχα ήσυχα. 'Ο Βαλεντίνος πήγε ν' ζητήσει πληροφορίες στην εκκλησία, μι' έπειδή ο παπάς τού ζήτησε έξη φράγκα, ειπε πώς δέν είχε ανάγκη από τή λειτουργία του και ή Κλεμάνς φώναζε ότι ο γάμος στό Δημαρχείο τούς έφτανε. Στην άρχή ειπανε ν' μήν κάνουνε καθόλου γλέντι. 'Επειτα γιά ν' μή φανούν πώς παντρεύονται στά κρυφ', απέφτησαν νά οργανώσουν ένα πιχ-νιχ σ' ένα μαγαζί, όπου κάθε προσκαλεσμένος θά πληρώσει κ' ένα φράγκο. Θ'ι καθόντοσαν δεκαοχτώ πρόσωπα στό τραπέζι. 'Η Κλεμάνς θάφερνε τρεις δεκαπεντάς φιλενάδες τής 'Ο Βαλεντίνος πάλι στρατολόγησε ένα σωρό μαραγκούς και τσιρανδόρους, με τις γυναίκες τους. 'Η συνάντηση στό μαγαζί, θά γίνονταν στις δύο τή νύχτα, γιάτι σκοπούσε νά κάνουν έναν περιπάτο πριν απ' τ' δείπνο.

Στό Δημαρχείο, ο Βαλεντίνος κ' ή Κλεμάνς παρουσιάστηκαν συνοδευόμενοι μονάχα από τους μάρτυρες των. 'Ο Βαλεντίνος είχε βγάλει τις λίγδες από τή ρεντιγκότα του, ή Κλεμάνς, έδω και τρεις μέρες, ξενοχτούσε γιά νά επιδιορθώσει ένα παλιό μπλέ φόρεμα ποί, κλπ. από τις φιλενάδες τής, π'ο ψιρή απ'αυτή, τής το είχε πουλήσει γιά δέκα φράγκα. Φορούσε ε' α σκουφάκι στολισμένο με κόκκινα λουλούδια. Και εΐταν τόσο όμορφη, με τήν κοριτσιότικια άσπραδα τής, και απ' τις τρελλές μπουκλες τών ξανθών τής; μαλλιών, ώστε ο δήμαρχος τής χαμογέλασε παρρηκά. 'Όταν ήρθε ή σειρά τής νά πετ' τ' ναι, ένοιωσε τ'ο Βαλεντίνο νά τήν σπρώχνει με τόν άγκώνα κ' έσκασε στό γέλιο. 'Όλοι γέλασαν μεσ' τήν αίθουσα, κ' αυτά τ'α παιδιά τού γραφείου. Περούσε σά μι' πνοή νεστήτος μεσ' από τ'α κτρινωμένα φώλλα τού Κώδικος. 'Επειτα όταν ήρθε ή ώρα νά ύπογραφή ο Βαλεντίνος, ανάτηβαν οι μάρτυρες. 'Εκείνος χάραξε ένα σταυρό γιάτι δέν εΐξερε γράμματα. 'Η Κλεμάνς έκανε μι' μεγάλη μουντζούρα με τ'ο μελάι. 'Όλοι έδωσαν γιά τούς φτωχούς από δύο πεντάρες. Μονάχα, ή νιάπαντρα, άφοσ' έφριξε και ξανάφριξε τις τσέπες τής, έβγαλε κ' έδωσε πενήντα λεπτά.

Στις δύο ή ώρα βρισκόντοσαν όλοι μαζεμένοι στό μαγαζί που είχαν ορίσει. 'Εφυγαν από κει και πήγαν στό δρυζώματα γιά νά περπατήσουν. 'Επειτα οι άντρες έπαιξαν τήν τυφλόμωγα μέσα σ' ένα τάφο. 'Όταν κανένας από τούς μαραγκούς, έπιανε καμμι' γυναίκα, τήν εκρατούσε μι' στιγμή στην άγκυλιά του και τήν κροφτοκοιτούσε. 'Εκείνη, ξεφώνιζε λέγοντας ότι αυτό άπαγορεύεται και ότι δέν έκανε, καλά νά τήν τοιμπά. 'Όλοι γέλοσαν κ' εΐταραν τήν ερμηική εκείνη γωνιά με μι' τέτοιμ φασαρία, ώστε τ'α σπουγγίτια τρομαγμένα πετούσαν από τ'α δέντρα στό μάκρος τού κυκλικού δρόμου. Στό γυρισμό, τρία παιδιά αναγκάστηκαν νά τ'α πάρουν οι πατέρες τους καθάλλα στον ώμο γιάτι δέ μπορούσαν πιά νά περπατήσουν.

Μά αυτό δέν έμποδισε κανένα νά φάει με μι' διαβολερμένη όρεξη τ'ο βράδι, στό δείπνο. 'Όλοι τους θέλανε νά φάνε γιά τ'ο ένα φράγκο που είχαν πληρώσει. 'Επλήρωσαν, δέν εΐν' έτσι; Μπορούσαν λοιπόν ν' άδειάσουν τ'α πιάτα τους. Γι' αυτό έπρεπε νά δει κανείς πώς οι καλεσμένοι καθόριζαν και τ'α κόκκαλ' άφομα. Δέν άφισαν τίποτε στην κουζίνα. 'Ο Βαλεντίνος; που ο σύντροφοί του ήθελαν νά τόν μεθύσουν γιά νά γελάσουν, πρόσχε πάλι τ'ο ποτήρι του. Μά ή Κλεμάνς που δέν έπιανε ταχτικά κρασί καθαρό, είχε κοκκινίσει και μιλούσε σαν ίσσια. Στά επιδόκια, άρχισαν, τ'α τραγούδια. Καθίνας ειπε και τ'ο δικό του. 'Επι τρεις ώρες άντηγοδσαν οι διάφορες στροφές. 'Ο ένας τραγουδούσε μι' ρομαντίνα, όπου γίνονταν λόγος γιά τή Βενετία και τις γονιόδες τής. 'Ο άλλος είχε ειδικότητα στό κομμάτι τραγουδάκια κ' έξιστορούσε τ' αποτελέσματα τού κρασιού' ένας τρίτος ειπε κάποιο τραγούδι λίγο ελεύτερο, που οι κυρίες, γελώντας δυνατά τ'ο συνόδεσαν χτυπώντας τα μαχαίρια τους στό πάτημα. 'Όσοσθ, όταν ήρθε ή ώρα νά πληρώσουν, τ'α χάλασαν. 'Ο καταστηματαρχής ζήτησε συμπληρωματικά κ' άλλα λεπτά. Πώς; κ' άλλα λεπτά; Δέν είχαν συμ-

φώνησει ένα φράγκο, όχι τίπο πολύ. Κ' έπειδή ο ταβερνιάρης φοβέρισε πώς θά προκαλέσει τούς χωροφύλακες τού πρώιμα πύρος άσχημο δρόμο, ήρθαν στά χέρια, και πολλοί από τούς προσκαλεσμένους πήγαν νά περάσουν τήν ύπόλοιπη νύχτα τους στό τμήμα. Έυτυχώς οι νιάπαντροι είχαν τή φρονιμάδα νά τ'ο σκάσουν με τρόπο, μόλις άρχισε ή φασαρία.

Εΐταν τέσσερες ή ώρα τ'ο πρωτ, όταν ο Βαλεντίνος κ' ή Κλεμάνς γύρισαν στην κάμαρη τής τελευταίας, όπου είχαν άποφασίσει νά μείνουν ως τόν ερχόμενο ήφλα. Κατέβηκαν όλο τ'ο πρόσταίο τού 'Αγίου 'Αντωνίου με τ'α πόδια. Βάδισαν πάλι γρήγορα κ' έτσι δέν ένοιωσαν τόν ψυχρό άνεμο που φρουσάσε. Και μόλις έκλεισαν τήν πόρτα τους πίσω τους, ο Βαλεντίνος πήρε τήν Κλεμάνς στην άγκυλιά του, τής γέμισε τ'ο πρόσωπο από φιλιά με τ'ο πάθος, με τόσο όρημ' ώστε τήν έκανε γέλαει. 'Εκείνη κομμάστηκε από τ'ο λαϊμό του, τόν φιλούσε κ' αυτή μ' όλη τή δύναμη τής γιά ν' τ'ο άποδείξει ότι τήν αγαπάει. Μονάχα που δέν είχαν σφρασεί τ'ο κρεβάτι τους, γιάτι ή Κλεμάνς τ'ο πομ' εΐτανε τόσο διασκευ' ώστε έστρωσε μονάχα τ'ο σκέπασμα. Κι' ο Βαλεντίνος τ'ώρα τή βοήθησε νά γυρίσει τ'α στρώματα. Ήμέρωσαν πιά. Όταν έβισαν νά κοιμη' ο ν. Τ'ο καναρίνι τής Κλεμάνς, που τ'ο κλουβί του εΐτανε κρεμασμένο στό παράθυρο, άρχισε νά κελαιδάει πολύ γλυ-ά. Μέσα σ'τη φτωχική καμαρούλα, κ'τ' άλλ' τις παλιές κυρίες του έσβατίου, τ'α φερότ'α τής άγάτης άνοιγόκλειναν...

Μέ όλους τούς ύπολογισμούς ο Βαλεντίνος κ' ή Κλεμάνς άγχοσαν τή συζυγική τους ζωή με περιουσία από εικοσιτρείς πεντάρες. Τή Δευτέρα ξαναπήγαν καθίνας στό δουλειά του. Και ή ημέρες περνούσαν και ή ζωή κλυδωνιζε. Στά τριάντα τής χρόνια, ή Κλεμάνς, είχε άσχημώσει, τ'α ξανθά τής μαλλιά είχαν πάρει έν' άσχημο κίτρινο χρώμα και τ'α τρία παιδιά που έκανε τήν είχαν χαλάσει. 'Ο Βαλεντίνος είχε οίχτει στό κρασί, ή άνισία του είχε γίνει βαρεία, τ'α όμορφα μπράτσα τ' υ είχαν τραχύνει κ' είχαν άδυνατίσει από τ'ο πλάνισμα. Τις ήμέρες τής πληρωμής, όταν ο μαραγκός γύριζε μεθυμένος, με τις τσέπες άδειανες, τ'ο άντρογύνο άρχιζε τούς καυγάδες, ένω τ'α μορτά τους ορθάζαν. Στά σιγά ή γυναικα συνειθιζε νά πηγαίνει νά παίρνει τόν άντρα τής από τήν ταβέρνα. Στό τέλος μάλιστα έμαθε και νά κάθει' εκεί, νά πίνει κ' αυτή τ'ο μερδικό τής; απ' τις μισές, μέσα απ' τούς κανόνες τών τσιγάρων. Μά αγαπούσε πάντα τον άντρα τής, τόν εδικαιολογούσε μάλιστα, όταν τής έσκαζε κανένα σκαμπίλι. 'Εξ άλλου, είχε μείνει τίμα γυναικά; δέ μπορούσε νά τήν κατηγορήσει κανείς ότι πήγαινε με τόν πρώτο τυχτόνα, όποιος

'Ο Αιμίλιος Ζολά νεκρός

μερικές. Και, μέσα σ' αυτή τή ζωή τών καυγάδων και τής άθλιότητας, μέσ' στή βώμα ενός σπαιτού ποιήμε συγχά χωρίς φωτιά και χωρίς φωμί, μέσα στον άργό έπισμό τού άντρογύνου, ύπνηχαν, μέχρι θανάτου, στιγμές που κάτω από τ'α κουρελιασμένες σουβίνες τού κρεβατιού, ή άγάτη χτυπούσε χαιδευτικά τις φτωχικές τής.

Μετάφρ. Μήτσου Παπανικολάου

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ

ΜΙΑ ΨΕΥΤΙΚΗ... ΤΡΙΚΥΜΙΑ

'Ο γαλλικός λιμνι τής Βιλαφράνς; άναστατώθηκε τ'ώρα τελευταία από μι' τρικυμία, ή οποία όμως ήταν... ψευτική και μάλιστα... κινηματογραφική! 'Ιδού τ'ώρα πώς έγινε ή τρικυμία αυτή. Προσκειμένου νά πάρουν μι' ταμιά σ' ένα μεγάλη θάλασσοταραχής είχαν τοποθετήσει στό λιμάνι πολλούς μοτέρ έαεροπλάνων δυναμώς 400 ίππων, προοριζόμενος νά δημιουργήσουν τεχνητό θαλλώδη άνεμο. 'Ανάμεσα στους μοτέρ αυτους και λίγο ψηλότερα είχαν τοποθετήσει ξύλινα κεκλιμένα επίπεδα από τ'α όποια χυνόταν νερό 1500 λιτρώων.

'Εστ' από τ'α ισχυρά ρεύματα τού άέρος που έπροκαλούσαν οι μοτέρ, και κίματα μεγάλα σηκωνονταν και τ'ο νερό ποδφεριζε έσοκοπίζετο σ' άποσσαι εΐκοσι μέτρον έν εΐδει ραβδάιας βροχής! Μέσα σ' όλη αυτή τήν πρωτοφανή θύελλα έχόρνεσε τρελλά ένα γιάτ, έπιπών στο όποιο έπαιζαν οι ήθοποιοί τού κινηματογράφου.

'Η ψευτική τρικυμία έγινε νύχτα. 'Ηλεκτρικές λειπόν συστοιχίες έμμιόντο άστραπέι και φώτιζαν όλα τ'α γύρω μέρη!

Γιά νά γίνη ή φαντασμαγορική αυτή σκηνή έχρησιόσθηκαν δύο όλόκληρες νύχτες, έδαπανήθησαν δέ 100 χιλιάδες φράγκα!...

